

2018-10-22

Diarienummer: Ä 2018-1019

Finansdepartementet

Remissvar: Delbetänkande - Tryggad tillgång till kontanter (SOU 2018:42)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Myndigheten har flera specifika uppdrag som syftar till att främja tillgängligheten till kommersiell och offentlig service för företag och människor i serviceglesa områden. Möjlighet till kontantuttag och deponering av dagskassor är viktigt både för att kunna bo och verka i hela landet. Med hjälp av analysverktyget Pupos Serviceanalys kan vi ta fram beskrivningar av hushållens och företagens tillgång till grundläggande betaltjänster. Detta ligger till grund för regionala kartläggningar och för beslut om statligt stöd till tillhandahållare av grundläggande betaltjänster.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Tillväxtverket anser att kommittén på ett grundligt sätt har beskrivit utvecklingen av grundläggande betaltjänster.

Vi instämmer i kommitténs ställningstagande om att bankerna har ett särskilt ansvar för tillgång till kontanttjänster i samhället, och vi ställer oss bakom förslaget om att de större bankerna ska vara skyldiga att tillhandahålla kontantuttag och dagskassahantering.

Tillväxtverket instämmer i att det finns fördelar med minskad kontantanvändning men att det tillsvidare är viktigt att individer ska kunna göra kontantuttag och att företag och föreningar ska kunna deponera sina dagskassor. Specifika grupper av människor och företag som är mer beroende av att det finns kontanter riskerar att få problem om utvecklingen fortsätter i samma hastighet. Det gäller speciellt i glesbygdsområden men för vissa grupper av människor så är det lika viktigt över hela landet.

Ändring av instruktion för Tillväxtverket (kap 1.3)

Tillväxtverket är positiv till förslag om ändring i förordningen (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket. I förslag till ändrad 7b§ framgår att Tillväxtverket ska samråda med Post- och telestyrelsen i fråga om utformning av beskrivningar och analyser av hushållens och företagens tillgång till grundläggande betaltjänster.

Tillväxtverket föreslår att motsvarande skrivning även bör finnas i förordningen

(2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen.

Pipos Serviceanalys (kap 11.7 och 15.5)

(kap 11.7)

Vi är positiva till förslaget att tillföra Tillväxtverket resurser i syfte att stärka och införliva Pipos Serviceanalys i vår ordinarie verksamhet. Detta då det är en förutsättning för både den löpande avstämningen av tillgången till kontanttjänster och den översyn som PTS föreslås göra vartannat år avseende tillgång till kontanttjänster.

Förslaget om uppgiftsskyldighet (7§ betaltjänstförordning) för bankerna är en förutsättning för att kunna göra de analyser som föreslås med hjälp av Pipos Serviceanalys. Tillväxtverket vill poängtera att för att upprätthålla en effektiv och kvalitetssäker uppdatering av Tillväxtverkets databas så bör Post- och telestyrelsen även kunna besluta om på vilket sätt och i vilken form som uppgifterna ska lämnas.

(kap 15.5)

De resurser som föreslås tillföras Tillväxtverket bedömer vi i dagsläget vara i rimlig omfattning för att kunna leverera ett rättssäkert underlag beträffande det specifika uppdraget avseende kontanttjänster i gles- och landsbygder.

Vi vill förtydliga att Pipos Serviceanalys är ett verktyg som i dagsläget omfattar även andra serviceslag än kontanthantering såsom betalningsförmedling, dagligvaror, drivmedel, post och apotek. Detta i syfte att stärka det regionala arbetet med att främja tillgängligheten av kommersiell service. Som nämns i delbetänkandet(kap 8.5.1) så finansierar vi idag stor del av arbetet med Pipos Serviceanalys med externa projektmedel fram till slutet av 2019. En långsiktig finansiering av utveckling, drift och upprätthållande av statistik för hela Pipos Serviceanalys är viktigt för framtiden. Exempelvis är uppdraget om kontanttjänster även beroende av underlag om exempelvis tillgång till dagligvarubutiker eftersom dessa utförare av service ofta även tillhandahåller kontanttjänster.

Kontanttjänster och turistbranschen (del i kap 8 och 15)

Tillväxtverket vill ytterligare förstärka resonemanget om att det framför allt inom turistbranschen kan vara ett stort problem när bankerna slutar att hantera kontanter. Branschen lyfts upp både av den nationella politiken, Tillväxtverket och många regioner som en bransch med stark tillväxtpotential inte minst för export av tjänster. Kontanter och dagskassahantering tillhör de servicefunktioner som företagen i gles- och landsbygder anser att de har sämre tillgänglighet till. Samtidigt tror många företag att det skulle vara fullt möjligt att ersätta kontanter med e-lösningar. Men övergången från kontanter till kontantfria betalningslösningar är en utmaning för turistnäringen framför allt i perifera områden som t.ex. fjällen eller skärgården som ofta har begränsad kapacitet i mobilnät eller bredbandsuppkoppling, eller där internetuppkopplingen fortfarande saknas. Det gör att kontanter många gånger blir ett avgörande betalmedel för besökare.

De kontanter som kommer in till företagen är svåra att bli av med då banker inte längre tar emot dagskassar, och det blir dyrt och tidskrävande att transportera dagskassorna. Företag som driver butiker får ofta agera bank när människor behöver kontanter eller när de vill bli av med kontanter. Det blev tydligt under det senaste stora sedelutbytet. Det finns också flera exempel från större arrangemang såsom marknader, idrottsevenemang, festivaler där belastningen på mobilnätet blir för stort och hela betalsystemet slutar att

fungera. Det blir då mycket sårbart om det inte finns kontanter tillgängligt.

En annan utmaning är att hitta betalningslösningar som är möjliga för både nationella och internationella turister att använda. Ett identifierat behov är att vidare undersöka möjligheterna för en standardisering som gör det möjligt att använda samma betalningssystem i flera länder. Eller åtminstone möjligheten att komplettera med betalningslösningar som finns i andra länder, för att skapa fler och smidigare betalvägar.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Lars Wikström.
Pär Ove Bergquist har varit föredragande. I handläggningen har också Erik Fransson, Ulrica Morelid, Peter Malmsten, Helena Nyberg-Brehnfors och Åsa Bjelkeby deltagit.

Lars Wikström

Pär Ove Bergquist